

Javnaðarflokkurinn hevði um vikuskiftið stevnu um sosialmál, við fyrilestrum, bólkabæði og pallborðsfundi. Her er bólkabæði liðugt og úrslitið lagt fyrir fundin.

Kárið Petersen leggur fram sjónarmiðini hjá sínum bólki, meðan pallborðsluttakararnir fylgja við. Í pallborðinum voru: Atli Dam, Karl Johansen, Hans Hækkerup, Grethe Lundblad og Ingeborg Vinther.



Heldur pensión enn heiðursmerki fyrir trúgva tænastru

— pensiónsskipanin er týðningarmikil hornasteinur í norðurlensku vælferðarsamfelögunum. Hesa eiga vit at varðveita og útbyggja, segði Grethe Lundblad, ríkisdagslimur í Svøríki.

— Mangan verður vist á Norðurlond sum fyrirðemi, tá talað verður um sosialar skipanir. Og tá vit tala um sosialar skipanir, hugsa vit um Javnaðarflokkarnar. Hesir flokkar hava althið verið undangonguflokkar á økinum og hetta pliktir okkum eisini, soleiðis at vit alla tíðina mugu ansa eftir at verandi sosialar skipanir verða varðveittar og útbyggdar, segði Grethe Lundblad, ríkisdagslimur í Svøríki.

Hon segði, at flestu fólk munnu vera samd um, at norðurlensku londini hava eitt sosialt trygdarnet. — Ein hjálp til teirra, sum av einhvørjari orsök ikki kunnu vera í lønandi vinnu. Pensiónsskipan okkara er týðningarmikil hornasteinur í norðurlensku vælferðarsamfelögunum, segði Grethe Lundblad, sum greiddi frá hvussu hendan skipan virkar í Svøríki, og samanbar við onnur lond.

Vanligastu tættirnar í sosiala trygdarnetinum í

Svøríki, Danmark, Íslandi, Noregi og Finlandi eru arbeiðsloysistrygging, arbeiðsvanlukku trygging, sjúkratrygging, foreldratrygging og pensiónstrygging. Í nógvum forðum eru hesar tryggingar lógarásettar. Arbeiðstakarinn rindar í flestu forðum sín lut.

Í skandinavisku londunum og í Finlandi eru tveir almennir pensiónshættir. Tann sokallaða grundpensiónin og iskoytis-pensiónin.

Í Íslandi er fólkapensión tryggjað við lóg, meðan iskoytis-pensiónin verður avtalað av pørtunum á arbeiðsmarknaðinum.

So liðandi úr arbeiði

— Tað er fyrir tey flestu ein stór broyting knappliga at fara úr lønandi vinnu og til pensiónistatilveruna. Í Svøríki valdu vit eina meira liðandi gongd frá arbeiði til pensiónina. Soleiðis, at tá ein er fyltur

60 ár kann hann ella hon um ynskist, fáa partvísu pensión til 65 ára aldur. Hetta er ein skipan, sum er ógvuliga væl dámd og nógv fólk nýta. Fólk-pensiónsaldurin er í Svøríki 65 ár. Í hinum norðurlondunum er hann 67.

Í heimligum umhvørvi

— Men eldrapolitikkur er ikki bert ein politikkur, sum snýr seg um pengar. Tað snýr seg hjá teimum eldru ikki minst um at fáa góða røkt og búgva undir góðum og so heimligum umstøðum sum gjørligt, segði Grethe Lundblad.

Hon helt fyrir, at familjuymsyntrið í Føroyum kann ikki sammetast við tað svenska. Meðan tey eldru í Føroyum ivaleyst eru meira saman við yngri ættarliðnum, er ikki so í hinum Norðurlondunum.

— Hesi seinastu árin eru bæði maður og kona í lønandi vinnu, og kunnu

tey ikki í eins stóran mun sum fyrr hjálpa teimum eldru. Harafturat flyta tey yngri til stórbýrarnar — burtur frá teimum eldru. Tí byggja vit nógv ellisheim eins og heimahjálpin hevur verið nógv útbygd, segði Grethe Lundblad, og legði afturat, at svenski javnaðarflokkurinn hesi seinastu árin hevur arbeitt nógv við loysnum, soleiðis at tey eldru kunnu búgva í so heimligum umhvørvi sum gjørligt og undir tryggu umstøðum. Harafturat, at skipað verður fyrir so nógvum tilboðum til eldri sum gjørligt, so tey ikki kenna seg einsamøll, men kunnu hava eitt innihaldsrikt liv á ellisárum, segði Grethe Lundblad.

Heldur pensión enn heiðurstekin

— Vit vildu heldur enn fegin hildið fram í Svøríki við nýskapan innan sosiala økið, men tað er trupult. Eitt er tað, at tey,

sum ikki eru í lønandi vinnu, gerast alt fleiri, og tí verður meira at gjalda hjá øðrum. Ein annar trupulleiki hjá javnaðarstjórnini í Svøríki í dag er, at eftir tær miklu sparingarnar á sosiala økinum, sum borgarliga stjórnin framdi, eru tørførar at vinna aftur á. Eisini skulu vit royna at vinna aftur á hallinum, sum borgarliga stjórnin legði eftir seg. Hetta mikla hall, sum serliga

stavar frá stórum upphæddum til virkir í kreppu. Men hóst hetta royna vit í fyrsta lagi at pensiónirnar althið lutfalsliga kunnu vera á hædd við tað, sum krevst til livsins uppihald og annars gera teir batar, sum vit megna. Vit hava althið mett, at tey gomlu heldur skulu hava eina góða pensión enn heiðursmerki fyrir trúgva tænastru, segði Grethe Lundblad.

tór.



Grethe Lundblad: Pensiónsskipanin er týðningarmikil grundarsteinur í vælferðarsamfelögunum.